

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

21 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de Vlaams-Waals-Noord-Franse samenwerking in het kader van Interreg III

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de sluiting van Belgische diplomatieke posten en de gevolgen voor de Vlaamse internationale vertegenwoordiging

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een Belgisch centrum voor conflictpreventie

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 21 februari 2002

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.53 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de Vlaams-Waals-Noord-Franse samenwerking in het kader van Interreg III

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de Vlaams-Waals-Noord-Franse samenwerking in het kader van Interreg III.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag heeft betrekking op de interregionale samenwerking tussen Vlaanderen, Wallonië en Frankrijk.

In de loop van 2001 en 2002 wordt het nieuw Europees programma Interreg III opgestart. Het Europees steunfonds, dat de samenwerking over de nationale grenzen heen wil bevorderen, loopt tussen 2001 en 2006. De Europese Unie investeert in die periode bijna 5 miljard euro in grensoverschrijdende programma's. De stelling dat de vervaging van de grenzen binnen Europa moet beginnen in de grensgebieden, is hierbij de leidraad.

Het succes van de eerdere Europese steunfondsen Interreg I en II hebben duidelijk inspirerend gewerkt. Veel projecten van grensoverschrijdende samenwerking leveren op vandaag nog steeds heel tastbare resultaten op. Omdat de Europese Unie zelf meer middelen vrijmaakt dan voordien voor Interreg III, dienen echter ook de Vlaamse middelen voor cofinanciering overeenkomstig te stijgen.

Het totaal te cofinancieren bedrag voor de opstartperiode 2001-2002 wordt voor Vlaanderen geraamd op 2.270.000 euro. Op het programma Algemeen Buitenlands Beleid in de algemene uitgavenbegroting 2002 is hiervoor in een krediet van 1.774.000 euro voorzien voor subsidies aan verenigingen en instellingen met betrekking tot cofinanciering van projecten in het kader van het Interreg III-programma.

Op woensdag 23 januari jongstleden werd in Namen door Waals minister-president Jean-Claude Van Cauwenberghe het Vlaams-Waals-Noord-Franse deelprogramma van Interreg III voorgesteld voor de periode 2002-2008. Naast vertegenwoordigers uit Noord-Frankrijk en de Europese Unie, nam ook u, mijnheer de minister, deel aan de werkzaamheden. Het is verheugend vast te stellen dat de anders zo moeizame samenwerking tussen de gewesten in ons land bij middel van het Europese subsidieprogramma Interreg III én de betrokkenheid van Frankrijk als derde partner, wordt bevorderd.

De grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en het Franse Nord-Pas-de-Calais werd precies een jaar terug geofficialiseerd met het bezoek van minister-president Dewael aan Rijsel. In een gemeenschappelijke intentieverklaring bevestigden zowel Vlaanderen als de Région Nord-Pas-de-Calais de intentie om hun samenwerking en bijdrage aan de Europese integratie te versterken. In voorbereiding van een nieuw verdrag inzake grensoverschrijdende samenwerking in enkele prioritaire samenwerkingsdomeinen, werd een ambtelijk overlegplatform opgericht dat dit jaar geactiveerd zou worden.

Die grensoverschrijdende samenwerking tussen Zuid-West-Vlaanderen, Henegouwen en Nord-Pas-de-Calais is overigens geen recent gegeven. Volgende maand wordt met een colloquium in Villeneuve d'Ascq en een feest in de Kortrijkse Stads-

Hostekint

schouwburg 10 jaar samenwerking van de Frans-Belgische Eurometropool gevierd. Al tien jaar lang werken vijf Franse, Waalse en Vlaamse intercommunales samen in de Grensoverschrijdende Permanente Conferentie van Intercommunales, afgekort GPCI. Door samen te werken willen die intercommunales, zijnde Lille Métropole Communauté Urbaine, IDETA-Doornik, IEG-Moeskroen, Leiedal-Kortrijk en WVI-Ieper-Roeselare, en hun gemeenten pertinente antwoorden vinden op de ruimtelijke en economische uitdagingen van vandaag en morgen, en ijveren ze voor een betere levenskwaliteit en voor de bescherming van het milieu. Op die manier willen ze bijdragen tot de opbouw van een grensoverschrijdende metropool. Om die actie nog meer kracht bij te zetten heeft de GPCI, in samenwerking met enkele tientallen beleids mensen, deskundigen en bevoorrechte getuigen, een ontwerp van strategie voor een grensoverschrijdende metropool opgesteld.

In de pers vernemen we ondertussen dat de Vlaamse inbreng in het nieuwe Vlaams-Waals-Noord-Frans deelprogramma niet gering is. Naast een krediet van 86,5 miljoen euro uit de Europese Interreg III-pot, moeten de deelnemers aan het programma gezamenlijk nog eens eenzelfde bedrag samenbrengen ter financiering van grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten, zoals samenwerking tussen regionale televisieomroepen, projecten inzake milieu- en gezondheidszorg, mobiliteit, grensoverschrijdende spoor- en busverbindingen of gelijkvormigheid in tarificatie.

In dit verband wil ik u de volgende vragen stellen.

Welke is de Vlaamse inbreng in het Waals-Vlaams-Noord-Frans deelprogramma van Interreg III ?

Over de financiering van welke projecten gaat het specifiek voor welke Vlaamse provincies ?

Staan er naast de samenwerking in het Interreg III-programma nog andere grensoverschrijdende programma's met Noord-Frankrijk op stapel in het licht van de vorig jaar ondertekende gemeenschappelijke intentieverklaring tussen Vlaanderen en de Région Nord-Pas-de-Calais ?

Wat denkt u van het voornemen van het Waals Gewest over de oprichting van een permanent instituut dat na de Europese steun de grensoverschrijdende samenwerking moet voortzetten en coördineren ?

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens kort aan te sluiten bij de vraag van de heer Hostekint om de aandacht te vestigen op het historisch perspectief van die grensoverschrijdende samenwerking. Die grensoverschrijding dateert immers niet van vandaag.

De reeds genomen initiatieven stemmen mij gelukkig en ik ben dan ook heel blij de heer Hostekint te horen spreken over het 'officialiseren', via goede instellingen, van onze aanwezigheid aldaar.

Vroeger sprak men over de 'frontaliers', nu de grensarbeiders genoemd. Zij waren vooral actief in de Noord-Franse landbouw. Wie die sfeer van toen nog eens wil opsnuiven, doet er goed aan nog eens de boeken van Stijn Streuvels te lezen. Ikzelf heb die mensen in mijn jeugd goed gekend. Ik zie ze nog vertrekken en terugkeren. Ik weet tot welke drama's dit vaak geleid heeft.

Ook de Benelux heeft in dit verband reeds diverse initiatieven genomen. Zowel in Rijsel als in Kortrijk hebben daarover vergaderingen plaatsgevonden.

Ik verwijs ook naar de culturele inspanningen ter officialisering van het Vlaams in Noord-Frankrijk, initiatieven die nu ook op enige steun van Parijs kunnen rekenen. Daarnaast verwijs ik ook naar bepaalde andere al dan niet legale – ik zal niet in detail treden – activiteiten met betrekking tot het 'over de schreve' gaan, waaraan veel mensen van ons bloedeigen volk deelnamen.

Ik wou dit historisch perspectief even schetsen om erop te wijzen dat het hier niet om iets nieuws gaat. Het wordt nu wel bevestigd en geofficialiseerd en daar ben ik gelukkig om.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Uiteraard heb ik respect voor de beschouwingen van de heer Platteau die aan zijn wortels en afkomst denkt. Het is goed dat hier even duidelijk werd gemaakt dat dit steeds een rol zal blijven spelen.

Voor het totale programma, zijnde de drie deelprogramma's samen, kan een beroep gedaan worden op een totale enveloppe van 86.500.563 euro aan middelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Vanuit Vlaanderen – het Vlaams

Van Grembergen

Gewest en de provinciale en lokale overheden – zal daarnaast een inbreng gebeuren van 10.296.189 euro.

Deze Vlaamse inbreng vanuit de verschillende niveaus is als volgt verdeeld over de subprogramma's. Voor het Vlaams-Frans programma gaat het om 7.451.448 euro en voor het Waals-Vlaams-Frans programma over 2.844.741 euro. Over het Waals-Frans programma heb ik geen gegevens, maar dat is ook onze zaak niet.

Wat de in aanmerking komende zones langs Vlaamse zijde betreft, zijn de arrondissementen Veurne, Ieper en Kortrijk als hoofdgebieden erkend en de arrondissementen Diksmuide, Oostende, Oudenaarde, Roeselare en Tielt als aangrenzende gebieden.

De projecten zelf moeten aansluiten bij de twee krachtlijnen en de zeven prioritaire maatregelen van het programma. De eerste krachtlijn wil bijdragen tot de toenadering van de bevolking en tot de ontwikkeling van de diensten aan beide zijden van de grens. In het kader van de eerste maatregel, namelijk de grensoverschrijdende initiatieven die de levenskwaliteit van de grensbevolking verbeteren en bijdragen tot een grensoverschrijdende identiteit, zijn onder meer projecten rond gezondheidszorg en preventie mogelijk. Acties rond grensoverschrijdende beroepsmobiliteit of gezamenlijke gespecialiseerde opleidingen zijn mogelijk binnen de tweede maatregel die initiatieven aanmoedigt die bijdragen tot één grensoverschrijdende arbeidsmarkt en sociale integratie. Projecten die bijdragen tot de toenadering van economische actoren en het verbeteren van het ondernemingsklimaat zijn prioritair in de derde maatregel. Onder meer netwerkvorming tussen bedrijven of onderzoekscentra zal hier gestimuleerd worden.

De tweede krachtlijn wil de duurzame ontwikkeling bevorderen en bijdragen tot de gezamenlijke herwaardering van de grensgebieden. Hier zijn vier prioritaire actiegebieden afgebakend, met als eerste de ontwikkeling van een gezamenlijk beheer en behoud van landschap en milieu. Grensoverschrijdende afvalverwerking, gezamenlijk beheer van landbouwisico's of de bescherming van natuurlijk erfgoed zijn hier mogelijke actiepunten. De tweede maatregel valoriseert het toeristisch en cultureel potentieel in de grensstreek. Plattelandsinitiatieven in de ruime zin van het woord zijn het thema van de derde maatregel. Tot slot is er maatregel vier die

aanspoort tot een grensoverschrijdende benadering van ruimtelijke ordening.

Naast de grensoverschrijdende samenwerking via het Interreg III-programma, bestaan er momenteel nog geen andere grensoverschrijdende programma's met Noord-Frankrijk. In het kader van de gemeenschappelijke intentieverklaring tussen Vlaanderen en Nord-Pas-de-Calais zullen in de toekomst bilaterale initiatieven uitgewerkt en verder gestructureerd worden en dit in overleg met de bevoegde overheden. Toen ik onlangs in Parijs was, heb ik daarover kunnen praten met enkele verantwoordelijken uit Rijsel, waaronder de heer Mauroy, de vroegere Franse premier, die dit initiatief erg genegen is.

De oprichting van een internationale publieke instelling zal in de eerste plaats gebeuren met het oog op het beheer van de samenwerking op grensoverschrijdend vlak. Dit orgaan zal de functie uitoefenen van beheersautoriteit. Het eventuele voortbestaan van deze instelling na de duur van het Interreg-programma zou zorgen voor een duurzame ontwikkeling van de grensoverschrijdende effecten die reeds in het kader van het Interreg-programma werden bereikt. Een eventuele verderzetting van de samenwerkingsdynamiek bij het wegvallen van de Europese steun, zal de integratie tussen de grensoverschrijdende gebieden verder bevorderen. Een goed voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking – maar dan op provinciaal vlak – is de Scheldemondraad. Dit betreft de samenwerking tussen Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland. Ook in het Maasgebied speelt Interreg een belangrijke rol in het overleg tussen Vlaanderen, Wallonië, Nederland en Aken. Het betreffende Interreg-programma werd in september 2001 ondertekend.

Een en ander zal u wel duidelijk maken dat Vlaanderen doelbewust inspeelt op de mogelijkheden die Europa ons biedt om grensoverschrijdende initiatieven te nemen. Het gaat daarbij uiteraard om gestructureerde initiatieven met doelbewuste keuzes.

Tot slot kan ik u nog medelen dat de gewestelijke samenwerking met Wallonië vlot verloopt. Wel blijven de gemeenschapsmateries – in het bijzonder cultuur en taal – uiterst gevoelig en delicaat.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Hostekint

Ik wens hier nog aan toe te voegen dat die Interreg-programma's nauw aansluiten bij de bevolking, wat dus bewijst dat de stelling dat Europa ver van de burger staat of dat de burger zich niet bij het Europees beleid betrokken voelt, tegengesproken kan worden. Deze programma's zijn rechtstreeks afgestemd op de bevolking, op de bedrijven én op cultuur.

Zoals de heer Platteau reeds heeft aangekaart, bestaat er inderdaad al vele eeuwen een sterke affiniteit tussen enerzijds Zuid-West-Vlaanderen en anderzijds Frans-Vlaanderen en de regio Nord-Pas-de-Calais. Tussen de inwoners van die regio's bestaan er intensieve betrekkingen. Ik spreek uit eigen ervaring, want om de veertien dagen ga ik net zoals vele streekgenoten winkelen in Rijsel, een stad die op amper 35 kilometer van mijn woonplaats ligt. Ik stel ook vast dat heel wat inwoners van Rijsel en omgeving naar Kortrijk, Roeselare of de Belgische kust komen.

Het grote voordeel van die programma's is dat ze het lokale economische leven uit die beide regio's direct bij het Europees beleid betrekken. Ik hoop dan ook dat dit beleid in de toekomst wordt voortgezet en dat er een goede structuur aan wordt gegeven.

Uit uw antwoord kan ik gelukkig afleiden dat aan de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Frankrijk en tussen Vlaanderen en Nederland een permanent karakter zal worden gegeven.

Vandaar nogmaals mijn oprechte dank voor uw gedetailleerde antwoord dat ik zal overmaken aan de diverse instanties in Zuid-West-Vlaanderen.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Ik had graag nog een opheldering gekregen. Na Interreg I en Interreg II hebben we nu Interreg III. Er zijn redenen te over om die samenwerking zo doeltreffend en intensief mogelijk te maken.

Toch wil ik erop wijzen dat het samenwerkingsakkoord met Nord-Pas-de-Calais reeds van circa tien jaar geleden dateert. Nu klinkt het een beetje alsof die samenwerking voor het eerst tot stand komt. Ik leid dit niet af uit het antwoord van de minister, maar uit andere documenten en verklaringen die ik daarover gelezen heb.

Ik verwijst in dit verband ook naar de bijeenkomsten die reeds werden georganiseerd in het kader

van de samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaanderen, Nord-Pas de Calais en Kent. Uiteraard stel ik tot mijn vreugde vast dat voortgewerkt wordt aan wat reeds vroeger werd ingezet.

Minister Paul Van Grembergen : Het gaat inderdaad om een intensifiëring van iets wat reeds vroeger werd gestart. Wel stellen we ons wat vragen bij de interregionale samenwerking met Kent. Toegegeven, Kanaaloverschrijdende samenwerking – Willem van Normandië achterna – kan inderdaad heel mooi klinken.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : U kunt echter niet ontkennen dat er door de komst van de Chunnel een nieuwe belangengemeenschap is ontstaan tussen enerzijds het zuiden van Engeland en anderzijds Vlaanderen en de regio Nord-Pas-de-Calais.

Tot slot nog één vraag : hoe zit het met de continuïteit van het programma als Interreg III afloopt ?

Minister Paul Van Grembergen : Zelfs indien Europa op een bepaald ogenblik zou beslissen het Europese steunprogramma stop te zetten, dan nog dienen Vlaanderen, Wallonië en de regio Nord-Pas-de-Calais over een structuur te blijven beschikken die verder bouwt op wat reeds tot stand werd gebracht. We zullen op het gepaste ogenblik bekijken wat reeds werd bereikt en op grond daarvan verderwerken.

Ik denk daarbij ook aan ruimtelijke ordening en aan het grensoverschrijdende milieu. Ondanks de taalverschillen en de culturele eigenheden hebben we hier te maken met één grote maatschappelijke en economische ruimte. Dit alles plotseling negeren of als voltooid beschouwen waarbij iedereen weer zijn eigen weg bewandelt, is uitgesloten. Dat zou een foute inschatting zijn.

De heer Patrick Hostekint : Ik wil er toch nog even op wijzen dat er veel Vlaamse of Waalse filialen in Noord-Frankrijk gevestigd zijn, net zoals er zich veel Noord-Franse filialen in Vlaanderen of Wallonië komen vestigen. Dit leidt tot een uitwisseling van werknemers : Franse werknemers die in Vlaanderen komen werken en Vlaamse werknemers die in Noord-Frankrijk gaan werken. Ik kan dit enkel toejuichen.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Uit een en ander kan ik concluderen dat de samenwerking met Kent wat wordt afgeblazen. Dit is misschien realistisch en lag in de lijn van de evolutie. Verder

Van den Brande

kan ik concluderen dat de samenwerking met de vijf wordt doorgezet, met of zonder Interreg.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de sluiting van Belgische diplomatieke posten en de gevolgen voor de Vlaamse internationale vertegenwoordiging

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de sluiting van Belgische diplomatieke posten en de gevolgen voor de Vlaamse internationale vertegenwoordiging.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, enkele weken geleden raakte bekend dat de federale regering heeft beslist verschillende diplomatieke posten te sluiten. Concreet zou het gaan over twee ambassades – die in Bosnië-Herzegovina en die in Nieuw-Zeeland – en drie consulaten-generaal, namelijk in Lyon, München en Milaan.

Bosnië-Herzegovina is een behoorlijk jonge staat. Ik kan me voorstellen dat het een mentale opdoffer is voor een dergelijke staat als er al na een aantal jaren een ambassade wordt gesloten. Ik begrijp wel dat er een veelvoud aan ambassades is opgericht in dit gebied. Dan heb ik het over de ambassades in Belgrado, Zagreb en Ljubljana. Er zijn ook diplomatieke antennes in Skopje en Pristina. Maar blijkbaar wordt de ambassade in Bosnië-Herzegovina nu gesloten. Ook in Nieuw-Zeeland is het vertrek pijnlijk, zij het om heel andere redenen. België had er al bijna honderd jaar een ambassade. Dat was in zekere zin symbolisch. Zoals u beter weet dan ik, mijnheer de minister, zijn er tijdens de eerste wereldoorlog veel Nieuw-Zeelanders gestorven in 'Flanders' fields'.

Wat de consulaten-generaal betreft, voor zover ik heb kunnen nagaan op de website van Buitenlandse Aangelegenheden, hebben we in elk geval eco-

nomische vertegenwoordigers in München, Lyon en Milaan. Ik weet niet of er andere Vlaamse vertegenwoordigers zijn in die steden.

Mijnheer de minister, waren er andere Vlaamse vertegenwoordigers in de voornoemde diplomatieke posten ? Zo ja, over hoeveel mensen gaat het, en in welke hoedanigheid waren ze daarheen gezonden ? Overweegt u, daar waar de Belgische posten worden gesloten, het voortzetten van een eventuele Vlaamse aanwezigheid ? Hebt u daar ook een budget voor gereserveerd ? Weet u of de federale regering in de toekomst nog gelijkaardige sluitingen heeft gepland ? Gebeurt dit in overleg met u en met de regio's ? Kan dit eventueel interfereren met het Vlaams buitenlands beleid ?

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik zal de laatste zijn om te beknibbelen op de diplomatieke posten die ons vertegenwoordigen in de hele wereld, en het bestaan of het nut ervan in twijfel te trekken. Toch is men in Argentinië, toen officieel werd geconstateerd dat dit land failliet was, het diplomatieke personeel en de uitbouw van de posten beginnen inkrimpen. Dat is het eerste dat men er heeft gedaan. De besparingen die dat heeft opgeleverd waren enorm. België en Vlaanderen zijn natuurlijk niet failliet.

Ik wil niet beknibbelen op het prachtige netwerk dat we hebben of afbreuk doen aan de kwaliteit van onze vertegenwoordigers. Maar ik kan begrijpen dat bijvoorbeeld in Bosnië-Herzegovina een en ander gebeurt. Ik ken persoonlijk de ambassadeur in Nieuw-Zeeland. Hij is afkomstig uit mijn gemeente en was vroeger gemeentesecretaris in Dilbeek. Ik kan begrijpen dat de contacten zeer summier zijn en dat er mogelijkheden tot samenwerking bestaan. Dat is wat in Afrika momenteel veel gebeurt : één standplaats doet er dienst voor verschillende landen. In dat licht kan ik die maatregelen begrijpen en zelfs toejuichen.

Wat de consulaten-generaal betreft, luister ik met veel aandacht naar het antwoord van de minister. Vlaanderen moet zich te veel richten op de bestaande federale toestand. Dat brengt misschien wel wat scheeftrekkingen teweeg.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, dit is een zeer interessant onderwerp. Ik

Van Overmeire

besef ook wel dat de middelen per definitie beperkt zijn. Men moet steeds een keuze maken, en die keuzes kunnen evolueren in de tijd. Ongeveer tien jaar geleden circuleerde er een interessant idee om samen met Nederland of in Benelux-verband ambassades op te zetten, bijvoorbeeld in de Baltische staten. Daarvan is uiteindelijk weinig in huis gekomen. Ik dacht dat Nederland zich momenteel meer op Duitsland richt om een aantal zaken gemeenschappelijk te doen. Misschien kan de minister daar enige toelichting bij geven.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de beslissing in verband met het sluiten van diplomatieke posten is uiteraard genomen door het federale ministerie van Buitenlandse Zaken. Dan gaat het inderdaad over de ambassades in Bosnië-Herzegovina en Nieuw-Zeeland, en de consulaten-generaal in Lyon, München en Milaan. Zowel in Milaan als in München en Lyon zijn Vlaamse economische vertegenwoordigers van Export Vlaanderen geposteed. Ze hebben elk hun kantoor in de respectievelijke consulaten-generaal. In Nieuw-Zeeland heeft Export Vlaanderen een handelssecretaris. Hij is lokaal aangeworven, van Nieuw-Zeelandse nationaliteit en opereert daar zonder enig diplomatiek statuut. Hij behoort dus niet tot de categorie 'uitgezonden personeel'.

Mijnheer Roegiers, als u wilt weten of de voornoemde economische vertegenwoordigers na de sluiting van deze posten op deze locaties aanwezig en actief zullen blijven voor Export Vlaanderen, moet u deze vraag stellen aan minister Gabriëls. De gevolgen voor het personeel van Export Vlaanderen – indien zij op post blijven – zijn in principe de volgende. Hun diplomatieke accreditatie moet worden gewijzigd. Ze zullen niet meer bij de consulaten-generaal geaccrediteerd moeten zijn. Ze moeten dan worden geaccrediteerd in de hoofdsteden van die landen, op de ambassades. Dat heeft niets te maken met de plaats waar ze wonen. Het probleem dat daardoor ontstaat zal ter sprake worden gebracht op de volgende interministeriële conferentie inzake buitenlands beleid, die, zoals ik u gisteren al meldde in verband met het octrooi-probleem, plaatsvindt op 28 februari. Deze vertegenwoordigers zullen ook moeten uitkijken naar andere kantoorruimten, wat in principe een meer-kost kan betekenen voor Export Vlaanderen.

Indien het de bedoeling was te polsen naar de planning van de opening van nieuwe Vlaamse vertegenwoordigingen, dan stelt u een totaal andere vraag. Daarop geef ik het volgende antwoord. De Vlaamse regering heeft nooit de filosofie gehuldigd – en ik doe dat evenmin – dat er een volledig parallelle Vlaamse diplomatie moet worden ontwikkeld. De basisregel die zowel ik als de huidige en de vorige minister-president hanteren is : de federatie stuurt haar vertegenwoordigers uit. De ambassadeurs zijn vertegenwoordigers van de federatie, en dus ook van de deelstaten. Sommigen doen dat met meer plezier en/of ambitie dan anderen. Deze evolutie speelt steeds meer een rol bij de nieuwe invulling van het diplomatieke personeel. Het gaat steeds meer tot de cultuur behoren dat ze de diplomatieke vertegenwoordigers zijn van een federatie. Mochten we het al kunnen betalen, wat niet het geval is, dan behoort het niet tot onze politieke filosofie dat we overal een eigen diplomatiek korps moeten installeren.

De Vlaamse regering huldigt dus zeker niet het idee van een plaatsvervangende vertegenwoordiging die moet worden opgebouwd. Dit zou betekenen dat we zeer vele posten moeten openen daar waar de federale regering ze sluit. Wel is het billijk dat, als de federale regering en de federale minister concluderen dat er een sluiting moet zijn, er binnen het overleg van de interministeriële conferentie daarover een gesprek wordt gevoerd. Dat gesprek zou tot conclusies met een zekere unanimiteit moeten leiden.

Wel is het zo dat er Vlaamse vertegenwoordigingen worden geopend op plaatsen waar dat beleidsmatig voor ons verantwoord is, waar het functioneel en wezenlijk is. Dan gaat het over landen en regio's waarmee we zeer intense contacten en een intense samenwerking hebben, zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk. Er is ook Centraal- en Oost-Europa. De Baltische staten waren de openingspoort om mee te spelen in dit verhaal, in het licht van de visie op hun lidmaatschap van de EU en het bouwen van een partnerschap. De federale regering is terzake wat achterop gebleven, terwijl wij koplopers waren. We willen die koppositie handhaven. Dat is consistent met de in het verleden gemaakte keuzes. Ook Zuid-Afrika krijgt prioriteit.

Het is dus logisch dat, naarmate het buitenlands beleid zich verder ontwikkelt, nieuwe Vlaamse vertegenwoordigingen het licht zullen zien, afhankelijk van de evoluties in de bi- of multilaterale relaties. De volgende prioriteit is in elk geval Londen. Dit wordt besproken in de lopende procedure in de begrotingscontrole. Dat is een van mijn verzuch-

Van Grembergen

tingen bij deze begrotingscontrole. U weet dat er niet heel veel begrotingsruimte is, maar het is volgens mij een prioriteit. De Vlaamse regering treedt dit eigenlijk bij, maar tussen verlangen en realiteit bestaat er nog een kloof. Voor andere daaropvolgende mogelijkheden zijn voorlopig geen budgettaire reservaties gemaakt. Wel heb ik terzake zelf wat ideeën in het achterhoofd, maar laten we ons eerst concentreren op Londen en zien wat we daar kunnen doen. Over de vraag wat daarna aan de beurt moet komen, zullen we hier ook nog wel de stemmen en inzichten van de leden horen.

Over verdere mogelijke sluitingen heb ik momenteel geen concrete informatie. Wel is het duidelijk dat we nog een aantal sluitingen mogen verwachten. Enige tijd geleden heeft de federale regering in principe beslist alle consulaten-generaal in Europa te sluiten. Ik weet niet of die beslissing is herroepen dan wel slechts zeer geleidelijk wordt uitgevoerd. Ze komt er deels uit besparingsoverwegingen, maar ook de nieuwe moderne communicatiemiddelen spelen hierin een rol. Die maken het immers mogelijk om vanuit een centraal punt veel rechtstreeks en over grote afstanden tot communicatie en overleg met elkaar te komen. Bovendien heeft de EU een nieuw kader gecreëerd inzake de wijze waarop dit grote vaderland nu zal optreden in de diplomatieke vertegenwoordigingen in de rest van de wereld. Dat zal tot bepaalde conclusies leiden. De EU maakt steeds meer politieke keuzes. Ambassades waren in het verleden in grote mate politieke punten van overleg, discussie en mededeling van onze visie over evoluties in het politieke wereldverhaal. De EU zal ook wat dit betreft steeds meer een aantal taken op zich nemen, na afspraken in de ministerraad. Als deelstaat moeten we dan bekijken wat er terzake voor ons nog belangrijk is, en waar onze belangen liggen. Dan zal het vaak gaan over belangen in de louter financieel-economische betekenis, maar ook over belangen inzake culturele en maatschappelijke keuzes. Het grote politieke denkwerk zal steeds meer gebeuren door de EU, dat denk en hoop ik althans.

Als er sluitingen komen, worden de plannen federaal tijdig aangekondigd, wat de deelstaten, dus ook Vlaanderen, de kans geeft om te reageren en deze situaties ter sprake te brengen op de interministeriële conferentie voor het Buitenlands Beleid.

In principe zijn er geen interferenties met het Vlaams buitenlands beleid. Dit zou het geval kunnen zijn mocht de federale regering posten sluiten waarmee de Vlaamse regering zeer intensieve con-

necties heeft, zoals deze in Nederland, Frankrijk en Duitsland. Maar dat lijkt me zeker niet de bedoeling te zijn.

Mocht, bijvoorbeeld, het consulaat-generaal in Barcelona worden gesloten, dan zouden we daar, gezien onze zeer intense relaties met Catalonië, zelf onze conclusies uit moeten trekken. Het is wel zo dat Export Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen in Barcelona zijn vertegenwoordigd.

Ik treedt de heer Van Overmeire bij wanneer hij het heeft over de beperkte middelen. Ik weet dat er vroeger sprake was van initiatieven samen met Nederland. Ik meen toen ook nog aan die kar te hebben getrokken. Het is goed dat hij dit opmerkt. Ik wil eens bekijken wat de mogelijkheden terzake zijn.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, voor de heer Platteau wil ik alleen verduidelijken dat mijn vraag op zich geen kritiek inhield. Het was gewoon een vraag om informatie. Het kan dat hij die sluitingen toejuicht. Ik had in eerste instantie niet echt een standpunt over die sluitingen. Ik wilde gewoon de stand van zaken weten en daar informatie over krijgen.

De heer Stefaan Platteau : Ik heb dit niet echt toegejuicht.

De heer Jan Roegiers : Ik wilde nog een vraag ter verduidelijking stellen. Is het zo dat de federale overheid hierover beslist en dit dan ter bespreking voorlegt aan de interministeriële conferentie ?

Minister Paul Van Grembergen : Wat is beslissing en wat is consultatie ? De federale regering maakt in elk geval vrij lang op voorhand haar intentie bekend over de mogelijke sluitingen. Dat wordt dan voorgelegd aan de interministeriële conferentie. Het komt daar op de agenda opdat er terzake eensgezindheid zou worden bereikt. Misschien bestaat er nog een beeld dat de beslissing daarvoor zou zijn gevallen. Maar mijn uitgangspunt is : daar het op de agenda staat van de interministeriële conferentie, is het ultieme beslissingsmoment er nog niet geweest. Er zijn daar nog mogelijkheden tot afweging en tot andere appreciaties.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een Belgisch centrum voor conflictpreventie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, en tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een Belgisch centrum voor conflictpreventie.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, nog voor 11 september hebben een aantal collega's van Agalev en Ecolo in de Kamer een wetsvoorstel ingediend ter oprichting van een Belgisch centrum voor conflictpreventie. Sinds 11 september heeft dat voorstel tot een zekere dynamiek geleid, zo zou men toch mogen denken. De vraag of nationale staten zich al dan niet steeds meer gaan terugplooiën op zichzelf staat immers centraal. Ik verwijs naar de twee uitersten die zich op dit ogenblik manifesteren. Er is enerzijds de grote groep mensenrechtenbewegingen die de laatste twintig jaar opgang hebben gemaakt en met hun vaak uitstekend werk nogal wat regimes tot de orde hebben geroepen. Door conflicten te koppelen aan mensenrechten en de rechtstaat hebben ze heel wat bereikt. Anderzijds is er sinds 11 september een nieuw veiligheidsdiscours, waarin onder meer de Verenigde Staten het voortouw nemen. Hierbij wordt de veiligheid onttrokken aan die mensenrechtenbewegingen. Veiligheid is voor de man en de vrouw in de straat blijkbaar opnieuw een core business geworden : het is een zaak van militairen, wapens en inlichtingendiensten. Dat is althans wat die tegenbeweging momenteel stelt : voor alles wat niets te maken heeft met de echte veiligheidsbelangen hoeft geen interesse meer te bestaan. Weg is dus de universele ethiek, weg het mondiale ontwikkelingsbeleid, weg de internationale klimaatakkoorden, weg het internationaal straftribunaal.

Als België en Vlaanderen deze discussie mee willen voeren, zowel nationaal als internationaal, zowel op academisch als op politiek vlak, zowel wat de inbreng van de man en de vrouw in de

straat als die van de diplomaten betreft, dan is dit wetsvoorstel een goede aanzet.

Mijnheer de minister, Vlamingen in het algemeen en u in het bijzonder – dat is geweten – hebben pacifisme steeds hoog in het vaandel gedragen. Ik had u dan ook graag een paar vragen gesteld. Het gaat natuurlijk over een wetsvoorstel, maar in welke mate hebt u een zicht op de stand van zaken met betrekking tot de oprichting van dit centrum dan wel de bespreking van het voorstel in de Kamer ? Bent u bereid eventueel mee te doen aan de oprichting van een dergelijk centrum voor conflictpreventie ? Mocht dit centrum er niet komen op Belgisch niveau, overweegt u soortgelijke initiatieven op Vlaams niveau ? Hoe ziet u zelf de rol en de werking van een dergelijk centrum voor conflictpreventie ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me heel graag aan bij de vragen van de heer Roegiers. Ik meen begrepen te hebben dat dit wetsvoorstel federaal min of meer op de lange baan is geschoven. Het zou dus zeker niet slecht zijn indien Vlaanderen aan het federale vlak het signaal zou geven daar eigenlijk wel geïnteresseerd in te zijn, in de hoop dat het op die manier wat sneller zou gaan. Er zijn immers een aantal Vlaamse interessesferen die zeker aansluiten bij de oprichting van een dergelijk centrum voor conflictpreventie. Dan denk ik zeker en vast aan de brede pacifistische traditie in Vlaanderen. Er is de wetenschap dat, als we tien jaar lang net zo veel mensen en middelen zouden investeren in een instelling voor conflictpreventie als we momenteel investeren in een leger, dus als we concreet 40.000 mensen tien jaar lang voltijds zouden opleiden en voortdurend ter beschikking stellen van een dergelijk centrum, met een budget van jaarlijks 2,5 miljard euro, de opbrengst veel groter zou zijn. Daar ben ik van overtuigd.

Conflictpreventie betekent het opnemen van een bemiddelingsrol en het wegnemen van de wortels van een conflict. Dan denk ik in de eerste plaats aan irrigatiewerken : water dreigt immers een van de conflictthema's van de toekomst te worden. Ook denk ik aan het steunen van 'institution building', waaraan we zeker een bijdrage kunnen leveren. Ik denk eveneens aan het creëren van veiligheid voor mensen : qua huisvesting, voedselzekerheid, onderwijs, gezondheidszorg enzovoort. Dit zijn dus veelal gewest- en gemeenschapsmateries, zodat een betrokkenheid van Vlaanderen bij het oprichten van dit federale centrum zeker niet on-

Glorieux

gepast is, zoals de heer Roegiers al suggereerde. Als het centrum zich richt op internationale conflicten tussen volkeren en staten en een antwoord wil geven dat een alternatief wil zijn voor de traditionele en vaak falende militaire benadering, dan lijkt het me goed dat het initiatief op de eerste plaats federaal blijft. Maar een inbreng van Vlaanderen hier zou zeker niet ongepast zijn.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, dit is een zeer interessant debat. Er valt misschien veel te zeggen voor een dergelijk centrum. Anderzijds wil ik erop wijzen dat, hoewel misschien wel heel veel conflicten uit te leggen zijn door te wijzen op onderontwikkeling, een gebrek aan goede instellingen en een gebrek aan respect voor de mensenrechten, een aantal andere conflicten helemaal niet zo te verklaren zijn. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de terroristische aanslag van 11 september. Ik heb nog geen enkele verklaring gezien die het motief van de daders van die aanslag legt bij de onderontwikkeling. Men heeft het over de Amerikaanse troepen in Saoedi-Arabië, die een belediging zijn voor de islam. Men spreekt over de Israëliëse bezetting in Palestina en over Tsjetsjenië. Dat is natuurlijk een manier van denken waar wij helemaal niet bij kunnen. We begrijpen niet dat dit een reden zou zijn om aanslagen te plegen. Ik denk ook aan andere regimes die zich helemaal niet laten vatten door onze manier van denken. Ik meen dus dat er twee strategieën moeten worden gehanteerd. Enerzijds moet men met wat zachtere diplomatie instellingen helpen uitbouwen. Ook door de ontwikkeling op het terrein moet men een aantal conflicten trachten te vermijden. Anderzijds blijft een zekere weerbaarheid nodig ten opzichte van regimes die zich helemaal niet laten vatten door onze manier van denken en al evenmin gevoelig zijn voor onze argumenten en onze manier van leven. Die dubbele benadering lijkt me essentieel. We moeten proberen zoveel mogelijk conflicten te ontmijnen en op te lossen, maar we moeten ook niet naïef zijn in deze wereld. Niet iedereen bedoelt het even goed als wij.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik heb zeer veel begrip voor deze vragen, daar ik uiterst gevoelig ben voor vredespolitiek en

vredesinitiatieven, die ik zelfs benader vanuit de filosofie van het pacifisme. Maar hoewel men daarover een belangrijke discussie kan voeren, zal mijn antwoord toch kort zijn.

Ik heb echt geen zicht op de stand van zaken met betrekking tot de oprichting van een Belgisch centrum voor conflictpreventie. Het gaat hier immers om een initiatief, meer bepaald een wetsvoorstel, van federale collega's.

Ik weet ook niet waarom dit op de lange baan werd geschoven. Mochten daarover reeds besprekingen zijn gevoerd, dan was ik daar op geen enkele wijze bij betrokken. Hetzelfde geldt voor minister Anciaux.

Op federaal niveau beschikken het ministerie van Buitenlandse Zaken en het DGIS wel over budgettaire middelen voor preventieve diplomatie. Het gaat daarbij om naleving van de rechten van de mens, hulp aan de bevolking die het slachtoffer is van conflicten en versteviging van de rechtsstaat. Wat dat niveau betreft, ben ik niet op de hoogte van concrete besprekingen, concrete initiatieven of concrete vormgeving.

Uiteraard ben ik bereid te luisteren naar alle federale initiatiefnemende partijen. Ik ben bereid na te denken over hun inzichten. Toch vind ik dat ik het reeds bestaande initiatief niet mag ondergraven door nu zelf een initiatief te nemen, tenzij men op federaal niveau het eigen initiatief als begraven beschouwt. Ik moet dan wel eerst de redenen vernemen waarom het daar werd begraven of uitgesteld of de oorzaak kennen van de muur of het ander obstakel waartegen men eventueel gebotst is.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de impliciete uitnodiging die u hiermee aan de parlementsleden hebt gestuurd.

De voorzitter : Tot slot wens ik de commissieleden eraan te herinneren dat het eerste voorstel tot oprichting van een vredesinstituut in 1977 werd neergelegd door mevrouw Demeester. Dit verliep niet zonder slag of stoot.

– *Het incident wordt gesloten om 11 uur.*